

ПРОТОКОЛ

относно сътрудничеството при предотвратяване замърсяването от кораби и в случай на авария за борба със замърсяването на Средиземно море

ДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ ПО НАСТОЯЩИЯ ПРОТОКОЛ,

които са страни и по Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, приета в Барселона на 16 февруари 1976 г., с измененията от 10 юни 1995 г.,

КАТО ЖЕЛАЯТ да приложат членове 6 и 9 от упоменатата по-горе конвенция,

КАТО ПРИЗНАВАТ, че сериозното замърсяване на морето с нефт и с опасни и отровни вещества или заплахата от такова замърсяване на Средиземно море представляват опасност за крайбрежните държави и морската околна среда,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕД ВИД, че е необходимо сътрудничество между всички крайбрежни държави на Средиземно море за предотвратяване на замърсяването от кораби и за реагиране в случай на инциденти на замърсяване, независимо от техния произход,

КАТО ПРИЗНАВАТ, ролята на Международната морска организация и значението на сътрудничеството в рамките на тази организация, по-конкретно за насърчаване приемането и развитието на международни правила и стандарти за предотвратяване, намаляване и контролиране на замърсяването на морската околна среда от кораби,

КАТО НАБЛЯГАТ на усилията, положени от крайбрежните средиземноморски държави за прилагането на тези международни правила и стандарти,

КАТО ПРИЗНАВАТ, също и приноса на Европейската общност за прилагането на международните стандарти по отношение на морската безопасност и предотвратяването на замърсяването от кораби,

КАТО ОТБЕЛЯЗВАТ, също и значението на сътрудничеството в Средиземноморския регион за насърчаване ефективното прилагане на международните регламенти за предотвратяване, намаляване и контролиране на замърсяването на морската околна среда от кораби,

КАТО ПРИЗНАВАТ, освен това важността на незабавните и ефективни действия на национално, субрегионално и регионално ниво при предприемането на спешни мерки за справяне със замърсяването на морската околна среда, или заплахата от него,

като прилагат предпазния принцип, принципа “замърсителят плаща” и метода за оценяване на ефекта върху околната среда и като използват най-добрите налични техники и най-добрите практики за опазване на околната среда, както е предвидено в член 4 от Конвенцията,

КАТО ВЗЕМАТ ПРЕДВИД съответните разпоредби на действащата Конвенция на ООН по морско право, изготвена в Монтего Бей на 10 декември 1982 г. и по която много от крайбрежните средиземноморски държави и Европейската общност са страни,

КАТО ВЗЕМАТ, пред вид международните конвенции, по-конкретно тези, отнасящи се за морската безопасност, предотвратяването на замърсяването от кораби, готовността за и реагирането в случай на инциденти на замърсяване и отговорността и компенсациите за щети в резултат от замърсяване,

В ЖЕЛАНИЕТО, си да развият допълнително взаимопомощта и сътрудничеството при предотвратяване и справяне със замърсявания,

СЕ ДОГОВОРИХА ЗА СЛЕДНОТО:

Член 1

Дефиниции

По смисъла на настоящия протокол:

- а) „Конвенция” означава Конвенцията за опазване на Средиземно море от замърсяване, приета в Барселона на 16 февруари 1976 г., с измененията от 10 юни 1995 г.;
- б) „инцидент на замърсяване” означава възникването на събитие, или на поредица от събития с един и същ произход, които водят или може да доведат до изпускане на нефт и/или опасни и отровни вещества и които застрашават или може да застрашат морската околна среда, или бреговата линия, или свързани с тях интереси на една или повече държави и които изискват спешни действия или друга незабавна реакция;
- в) „опасни и отровни вещества” означава всяко вещество, различно от нефт, което, ако бъде въведено в морската среда, има вероятност да създаде опасност за човешкото здраве, да причини вреда на живите ресурси и морската флора и фауна, да причини щети, свързани на съоръжения, или да попречи на други възможности за законно използване на морето;
- г) „свързани интереси” означава интересите на дадена пряко засегната или заплашена крайбрежна държава, както и относно, между другото:
 - (i) морски дейности в крайбрежните зони, в пристанища или устия, включително и риболовни дейности;

- (ii) интереса към съответната зона като исторически или туристически обект, включително водни спортове и развлечения;
 - (iii) здравето на крайбрежното население;
 - (iv) културната, естетическа, научна и образователна стойност на зоната;
 - (v) опазване на биологичното разнообразие и устойчиво използване на морските и крайбрежни биологични ресурси;
- д) „международни регламенти”, означава регламенти, насочени към предотвратяване, намаляване и контролиране на замърсяването на морската среда от кораби, както са приети на световно ниво и в съответствие с международното право, под егидата на специализираните агенции на Организацията на обединените нации и по-конкретно на Международната морска организация;
- е) „Регионален център” означава Регионалният център за спешно реагиране в случай на замърсяване на Средиземно море (REMPEC), установен с Резолюция 7, приета от Конференцията на пълномощните представители на крайбрежните държави от Средиземноморския регион за опазване на Средиземно море в Барселона на 9 февруари 1976 г., която се администрира от Международната морска организация и Програмата на ООН за околната среда и чиито цели и функции са дефинирани от договарящите се страни по Конвенцията.

Член 2

Зона на протокола

Зоната, по отношение на която се прилага протоколът е Средиземноморската зона, както е дефинирана в член 1 от Конвенцията.

Член 3

Общи разпоредби

1. Страните си сътрудничат:

- а) за прилагането на международните регламенти за предотвратяване, намаляване и контрол върху замърсяването на морската околна среда от кораби; и
- б) за предприемане на всички необходими мерки в случай на инциденти със замърсяване.

2. При сътрудничеството помежду си, страните следва да вземат пред вид като подходящо участието на местните власти, неправителствени организации и действащите в социално-икономическо отношение лица.

3. Всяка страна прилага настоящия протокол без да се накърнява суверенитета или юрисдикцията на други страни или други държави. Всякакви мерки, предприети от една страна за прилагане на настоящия протокол, трябва да са в съответствие с международното право.

Член 4

Планове за действие при непредвидени обстоятелства и други средства за предотвратяване и справяне с инциденти на замърсяване

1. Страните се стремят да поддържат и насърчават, или индивидуално или чрез двустранно или многостранно сътрудничество, планове за действие при непредвидени обстоятелства и други средства за предотвратяване и справяне с инциденти на замърсяване. Тези средства включват, по-конкретно, оборудване, кораби, въздухоплавателни средства и персонал, подготвен за аварийни операции, приемане, където е подходящо, на съответното законодателство, развитие или укрепване на възможностите за реагиране в случай на инцидент на замърсяване и определянето на национален орган или органи, отговарящи за приложението на настоящия протокол.
2. Страните предприемат също и мерки в съответствие с международното право за предотвратяване на замърсяването на Средиземноморската зона от кораби, за да осигурят ефективното прилагане в тази зона на имащите отношение международни конвенции и в качеството им на страни, под чиито флаг плават кораби, страни, на територията на които се намират пристанища и крайбрежни страни и тяхното приложимо законодателство. Те развиват своите национални капацитети за прилагане на съответните международни конвенции и могат да си сътрудничат за ефективното им прилагане чрез двустранни или многостранни споразумения.
3. Страните информират Регионалния център на всеки две години за мерките, предприемани за прилагането на настоящия член. Регионалният център представя на страните доклад, основаващ се на получената информация.

Член 5

Мониторинг

Страните разработват и прилагат или индивидуално, или чрез двустранно и многостранно сътрудничество, дейности по мониторинга, обхващащи средиземноморската област с цел предотвратяване, откриване и борба със замърсяването и за гарантиране спазването на приложимите международни регламенти.

Член 6

Сътрудничество при възстановителни операции

В случай на изпускане или загубване зад борда на опасни и отровни вещества в пакетирана форма, включително и такива в транспортни контейнери, преносими цистерни, сухопътни и железопътни транспортни средства и превозвани с кораби баржи, страните си сътрудничат, доколкото е практически възможно, при спасяването на тези съдове и възстановяването на такива вещества, така че да се предотврати или намали опасността за морската и крайбрежна околна среда.

Член 7

Разпространение и обмен на информация

1. Всяка от страните се задължава да разпространява сред другите страни информация относно:

- а) компетентната национална организация или органи, отговарящи за борбата със замърсяването на морето с нефт и опасни и отровни вещества;
- б) компетентните национални органи, отговарящи за получаване на доклади относно замърсяването на морето с нефт и опасни и отровни вещества и за работа по въпроси, свързани с мерките за помощ между страните;
- в) национални органи, упълномощени да действат от името на държавата във връзка с мерки за взаимопомощ и сътрудничество между страните;
- г) националната организация или органи, отговарящи за прилагането на параграф 2 от член 4, по-специално тези, които отговарят за прилагането на съответните международни конвенции и други свързани с тях приложими регламенти, тези, отговарящи за съоръженията за приемане в пристанищата и тези, които са отговорни за мониторинга върху изпускането на незаконни вещества съгласно MARPOL 73/78;
- д) нейните регламенти и други въпроси, които оказват пряко въздействие върху готовността и реагирането в случай на замърсяване на морето с нефт и опасни и отровни вещества;
- е) новите начини за избягване на замърсяването на морето с нефт и опасни и отровни вещества, нови мерки за справяне със замърсяването, нововъведения в технологията за мониторинг и разработването на изследователски програми.

2. Страните, които са се споразумели да обменят информация пряко, предоставят такава информация на Регионалния център. Същият предоставя тази информация на другите страни и, на реципрочна основа, на крайбрежните държави от Средиземноморската зона, които не са страни по настоящия протокол.

3. Страните, които са сключили двустранни и многостранни споразумения в рамките на настоящия протокол, информират Регионалния център за такива споразумения, който съобщава за тях на другите страни.

Член 8

Предоставяне на информация и доклади относно инциденти на замърсяване

Страните се ангажират да координират използването на средствата за комуникация на тяхно разположение, за да се осигури, с необходимата скорост и надеждност, приемането, предаването и разпространението на всички доклади и спешна информация относно инциденти на замърсяване. Регионалният център има необходимите комуникационни средства, които му позволяват да участва в тези координирани действия и по-специално да изпълнява функциите, възложени му по член 12, параграф 2.

Член 9

Процедура за докладване

1. Всяка страна издава инструкции за капитаните или други лица, под чието командване са корабите под техен флаг и за пилотите на въздухоплавателните средства, регистрирани на тяхна територия, да докладват по най-бързите и подходящи канали при съответните обстоятелства, като спазват процедурите за докладване, доколкото това се изисква от, и в съответствие с, приложимите разпоредби на съответните международни споразумения, пред най-близката крайбрежна държава и на тази от страните.

а) всички инциденти, които водят или могат да доведат до изпускането на нефт или опасни и отровни вещества;

б) наличието, характеристиките и обхвата на разлива на нефт или опасни и отровни вещества, включително и опасни и отровни вещества в опаковка, наблюдавани в открито море, които представляват или могат да представляват заплаха за морската околна среда или за крайбрежието или свързаните интереси на една или повече от страните.

2. Без да се накърняват разпоредбите на член 20 от протокола, всяка от страните предприема подходящи мерки за да гарантира, че капитанът на всеки кораб, който плава в нейните териториални води, спазва задълженията по букви а) и б) от параграф 1 и може да поиска във връзка с това помощ от Регионалния център. Той информира Международната морска организация за предприетите мерки.

3. Всяка страна издава също инструкции за лицата, които отговарят за морските пристанища или пристанищни съоръжения под нейна юрисдикция, да докладват пред нея, в съответствие с приложимите закони, за всякакви инциденти, които водят или могат да доведат до изпускане на нефт или опасни и отровни вещества.

4. Съгласно съответните разпоредби на Протокола за опазване на Средиземно море от замърсяване в следствие проучването и експлоатацията на континенталния шелф и морското дъно и подпочвения слой, всяка Страна ще издава инструкции за лицата, отговарящи за инсталациите в открито море под нейна юрисдикция, да й докладват по най-бързите и подходящи канали, при съответните обстоятелства, като спазват предписаните от нея процедури за докладване, за всички инциденти, които водят или могат да доведат до изпускане на нефт или опасни и отровни вещества.

5. В параграфи 1, 3 и 4 от настоящия член, терминът „инцидент“ означава инцидент, който отговаря на описаните в него условия, независимо дали това е инцидент, свързан със замърсяване или не.

6. Информацията, събрана в съответствие с параграфи 1, 3 и 4, се съобщава на Регионалния център в случай на инцидент на замърсяване.

7. Информацията, събрана в съответствие с параграфи 1, 3 и 4, се съобщава незабавно на другите страни, които има вероятност да бъдат засегнати от инцидента на замърсяване:

а) от страната, получила информацията, за предпочитане пряко или чрез Регионалния център; или

б) от Регионалния център.

В случай на пряка комуникация между страните същите информират Регионалния център за предприетите мерки и центърът съобщава за тях на другите страни.

8. За докладване на инциденти на замърсяване, както се изисква съгласно параграфи 6 и 7 от настоящия член, страните използват взаимно договорена стандартна форма, предложена от Регионалния център.

9. Вследствие приложението на разпоредбите на параграф 7, страните не са обвързани със задължението, предвидено в член 9, параграф 2 от конвенцията.

Член 10

Оперативни мерки

1. Всяка страна, изправена пред инцидент на замърсяване:

а) прави необходимите оценки на естеството, степента и възможните последици от инцидента със замърсяване, или в зависимост от случая, за вида и приблизителното количество на нефт или опасни и отровни вещества и посоката и скоростта на придвижване на разлива;

б) предприема всички възможни мерки за предотвратяване, намаляване и, в максимална възможна степен, елиминиране на последствията от инцидента на замърсяване;

в) информира незабавно всички страни, които има вероятност да бъдат засегнати от инцидента на замърсяване за тези оценки и всяко действие, което е предприела или възнамерява да предприеме, като същевременно предоставя тази информация и на Регионалния център, който я предостави на всички други страни;

г) продължава да наблюдава ситуацията докато това е възможно и да докладва за нея в съответствие с член 9.

2. Когато се предприемат мерки за справяне със замърсяване с произход от кораб, предприемат се всички възможни мерки за опазване на:

а) човешкия живот;

б) самия кораб; като с това се предотвратяват или свеждат до минимум щетите за околната среда като цяло.

Всяка страна, която предприема такива действия, информира Международната морска организация или директно или чрез Регионалния център.

Член 11

Спешни мерки на борда на кораби, на инсталации в открито море и в пристанища

1. Всяка страна предприема необходимите мерки, за да гарантира, че корабите, плаващи под неин флаг имат на борда разработен план за действие при аварии, както се изисква съгласно съответните международни регламенти.

2. Всяка страна изисква в случай на инцидент на замърсяване капитаните на корабите, плаващи под неин флаг, да спазват процедурите, описани в плана за действие при аварии, наличен на борда на кораба и по-конкретно да предоставят на съответните власти, по искане на същите, такава подробна информация относно кораба и товара му, каквато има отношение към действията, които се предприемат по член 9, както и да сътрудничат на тези власти.

3. Без да се накърняват разпоредбите на член 20 от протокола, всяка страна предприема съответните мерки, за да гарантира, че капитанът на всеки кораб, плаващ в нейни териториални води, спазва задълженията по параграф 2 и може да поиска помощ от Регионалния център в тази връзка. Тя информира Международната морска организация за предприетите мерки.

4. Всяка страна изисква от органите или операторите, които отговарят за морските пристанища и пристанищни съоръжения под нейна юрисдикция, по целесъобразност, да имат разработени планове за действие при аварии със замърсяване или подобни организационни действия, които да са координирани с националната система, установена в съответствие с член 4 и одобрена в съответствие с процедурите, установени от компетентния национален орган.

5. Всяка страна изисква от операторите на инсталации в открито море под нейна юрисдикция да имат разработен план за действие при непредвидени обстоятелства за справяне с всякакъв инцидент, свързан със замърсяване, който да е координиран с националната система, установена в съответствие с член 4 и одобрена в съответствие с процедурите, установени от компетентния национален орган.

Член 12

Помощ

1. Всяка страна, която има нужда от помощ за справяне с инцидент със замърсяване, може да поиска помощ от други страни, или пряко, или чрез Регионалния център, като започне със страните, които има вероятност да бъдат засегнати от замърсяването. Тази помощ може да включва, по-специално, експертни консултации и предоставяне или осигуряване на разположение на страната на необходимия специализиран персонал, продукти, оборудване и морски съоръжения. Така замолените страни полагат максимални усилия за предоставяне на тази помощ.

2. Когато страните, ангажирани в операция по справяне със замърсяването, не могат да се споразумеят относно организацията на операцията, Регионалният център може с одобрението на всичките участващи страни да координира дейността на съоръженията, пуснати в експлоатация от тези страни.

3. Съгласно приложимите международни споразумения, всяка страна предприема необходимите правни и административни мерки за улесняване:

а) на пристигането и използването на нейна територия и напускането на нейната територия на кораби, въздухоплавателни средства и друг вид транспорт, които участват в действията в отговор на инцидент на замърсяване или транспортират персонал, товари, материали и оборудване, необходимо за справянето с такъв инцидент; и

б) експедитивното придвижване за влизане, преминаване и излизане от територията ѝ на персонала, товарите, материалите и оборудването, посочени в буква а).

Член 13

Възстановяване на разходите за помощта

1. Освен ако преди инцидента не е било сключено някое споразумение на двустранна или многостранна база относно финансовите договорености, които регулират действията на страните за справяне с инциденти със замърсяване, страните поемат разходите за съответните си действия при справянето със замърсяването в съответствие с параграф 2.

2. а) Ако действията са били предприети само от една страна по изричната молба на друга страна, запитващата страна възстановява на подпомагащата страна разходите по нейните

действия. Ако искането бъде анулирано, запитващата страна поема разходите, които вече са направени или по които вече са поети ангажменти, от подпомагащата страна;

б) ако действията са били предприети от дадена страна по нейна собствена инициатива, тази страна поема разходите за своите действия;

в) принципите, посочени в букви а) и б) по-горе, се прилагат, освен ако заинтересованите страни не се споразумеят за всеки отделен случай.

3. Освен ако не е договорено друго, разходите за предприетите действия от дадена страна по молба на друга страна, се изчисляват по справедливост в съответствие със закона и действащата практика на подпомагащата страна относно възстановяването на такива разходи.

4. Страната, поскала помощ и подпомагащата я страна, при необходимост, си сътрудничат при осъществяването на всякакви действия в отговор на искане за компенсация. За тази цел, те съответно вземат предвид съществуващите правни режими.

Когато осъщественото по този начин действие не дава възможност за пълна компенсация за направените разходи в операцията по оказването на помощ, страната, поискала помощ, може да помоли подпомагащата я страна да се откаже от правото си на възстановяване на разходите, които превишават компенсиранияте суми, или да намали разходите, които са били изчислени в съответствие с параграф 3. Тя може да помоли също и за отсрочка за възстановяването на такива разходи. При разглеждането на такава молба, подпомагащите страни вземат съответно предвид нуждите на развиващите се страни.

5. Разпоредбите на настоящия член не се тълкуват по никакъв начин като накърняващи правата на страните за възстановяване от трети страни на разходите за предприетите действия за справяне с инциденти на замърсяване съгласно други приложими разпоредби и правила на националното и международното право, приложими по отношение на едната или другата страна, които участват в оказването на помощ.

Член 14

Съоръжения за приемане в пристанище

1. Страните предприемат на индивидуална, двустранна, или многостранна основа, всички необходими мерки, за да осигурят наличието в техните пристанища и терминали на съоръжения за приемане, които отговарят на нуждите на корабите. Те осигуряват ефективното използване на тези съоръжения, без да създават излишно забавяне на корабите.

Страните се поканват да проучат начините и средствата за начисляване на разумни разходи за използването на тези съоръжения.

2. Страните също осигуряват условия за адекватни съоръжения за приемане на плавателни съдове с развлекателна цел.

3. Страните предприемат всички необходими мерки за осигуряване на ефективното функциониране на приемните съоръжения, за да се ограничи всякакво въздействие от изпусканията от тях отпадъци в морската околна среда.

4. Страните предприемат всички необходими мерки, за да предоставят на корабите, използващи техните пристанища, актуална информация относно задълженията, които произтичат от MARPOL 73/78 и от законодателството им, приложимо в тази област.

Член 15

Рискове за околната среда от морския трафик

В съответствие с общоприетите международни правила и стандарти и глобалния мандат на Международната морска организация, страните предприемат на индивидуална, двустранна, или многостранна основа всички необходими мерки, за да оценят рисковете за околната среда, вследствие на признатите маршрути на морския трафик и предприемат съответните мерки, насочени към намаляване на рисковете от аварии или на последиците от тях за околната среда.

Член 16

Приемане на бедстващи кораби в пристанищата и местата за убежище

Страните определят националните, субрегионални и регионални стратегии относно приемането в места за убежище, включително и пристанища, на бедстващи кораби, които представляват заплаха за морската околна среда. Те си сътрудничат за постигане на тази цел и за информиране на Регионалния център за мерките, които са одобрили.

Член 17

Субрегионални споразумения

Страните могат да преговарят, разработват и поддържат, съответните двустранни или многостранни субрегионални споразумения за улесняване прилагането на настоящия протокол, или на част от него. При молба от заинтересованите страни, Регионалният център

ги подпомага в рамките на своите функции в процеса на разработване и прилагане на тези субрегионални споразумения.

Член 18

Срещи

1. Редовните срещи на страните по настоящия протокол се провеждат заедно с редовните срещи на договарящите се страни по Конвенцията, провеждани в съответствие с член 18 от Конвенцията. Страните по настоящия протокол могат също да провеждат и извънредни срещи, както е предвидено в член 18 от конвенцията.

2. Функциите на срещите на страните по този протокол са по-специално:

а) да проучват и обсъждат докладите от Регионалния център по приложението на този протокол и в частност неговите членове 4, 7 и 16;

б) да формулират и приемат стратегии, планове за действие и програми за прилагането на този протокол;

в) да преглеждат и обсъждат ефикасността на тези стратегии, планове за действие и програми и нуждата от приемане на нови стратегии, планове за действие и програми и разработване на мерки за постигане на тази цел;

г) да изпълняват други функции, които може да са необходими за прилагането на този протокол.

Член 19

Връзка с Конвенцията

1. Разпоредбите на Конвенцията във връзка с всеки от протоколите се прилагат по отношение на настоящия протокол.

2. Процедурните правила и финансовите правила, приети съгласно член 24 от Конвенцията, се прилагат по отношение на настоящия протокол, освен ако страните не са се договорили друго.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 20

Действие на протокола по отношение на местното законодателство

При прилагането на разпоредбите на настоящия протокол, не се накърнява правото на страните да приемат съответните по-строги местни мерки или други мерки в съответствие с международното право по отношение на въпроси, обхванати от настоящия протокол.

Член 21

Взаимоотношения с трети страни

По целесъобразност, страните канят държави, които не са страни по протокола и международни организации за сътрудничество при прилагането на протокола.

Член 22

Подписване

Настоящият протокол е открит за подписване във Валета, Малта на 25 януари 2002 г. и в Мадрид от 26 януари 2002 г. до 25 януари 2003 г. от всяка договаряща се страна по Конвенцията.

Член 23

Ратификация, приемане или одобряване

Настоящият протокол подлежи на ратификация, приемане или одобряване. Инструментите за ратификация, приемане или одобряване се депозират при правителството на Испания, което поема функцията на депозитар.

Член 24

Присъединяване

От 26 януари 2003 г., настоящият протокол е открит за присъединяване от всяка от страните по Конвенцията.

Член 25

Влизане в сила

1. Настоящият протокол влиза в сила на тридесетия ден след депозиране на шестия инструмент за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване.
2. От датата на влизането му в сила, настоящият протокол заменя протокола относно сътрудничеството за борба със замърсяването на Средиземно море с нефт и други вредни вещества в случаи на аварии от 1976 г. в отношенията между страните и по двата инструмента.

В ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА КОЕТО, долуподписаните упълномощени представители поставят собственоръчен подпис под настоящия протокол.

Съставено във Валета, Малта на 25 януари 2002 г. в един екземпляр на арабски, английски, френски и испански език, като и четирите текста са автентични.